proLékaře.cz | 12.11.2026

Recenze

Rokyta R, Fricová J, Šebková A a kol. Dětská bolest. Praha: Indigoprint 2022.

Bolest v dětském věku a její diagnostika a řešení jsou nelehké úkoly. Je spojena s mnoha mýty a neporozuměním. Tato publikace může sloužit nejen k pochopení patofyziologických mechanizmů bolesti tak, jak jsou dnes rozpoznávány, ale může pomoci i v diagnostice, která je zvláště u nejmenších dětí komplikována tím, že dítě není schopno bolest verbalizovat. Teprve pak může dojít i na léčbu, která je složitější než u dospělých, protože mnoho léků není primárně u dětí testováno v klinických studiích, postupy jsou off label a je nutno postupovat přísně individuálně. Publikace je velkou pomocí pro všechny dětské lékaře, kteří mají malého pacienta na starosti. Jedná se jednak o minimalizaci strachu a úzkosti u dítěte, ale zároveň zde lékař nalezne i návody k jednání s rodiči a pečovateli, protože prostředí důvěry musí vytvářet kolem dítěte všichni dohromady. Patnáct autorů včetně tří editorů se ujalo úkolů popsat akutní a chronickou bolest, diagnostiku nejčastějších typů bolestí u dětí včetně bolestí hlavy a břicha, zhostili se velmi ožehavého tématu nádorové bolesti, bolesti vedoucí k neurochirurgickému výkonu a bolesti spojené s ním. Několik kapitol je věnováno léčbě bolesti, kde je zdůrazňováno, že dítě nesmí být vystaveno průlomové bolesti a že postupy by měly být preventivní. Jsou zmíněna všechna analgetika používaná i u dospělých, čtenář se dozví o dětské anestézii a perioperační analgézii a strategii léčby bolesti opioidy u dětí. Dostatek prostoru je věnován i psychologickým aspektům vnímání bolesti u dětí. Nechybí informace o vztahu bolesti a psychických onemocnění u dětí a adolescentů, ačkoli jde o pole zatím ještě nepříliš úspěšně zmapované. Ke komplexnímu pohledu na bolest přispívá i kapitola o spiritualitě a její úloze. Protože očkování je vnímáno rodiči jako bolestivý zásah do organizmu dítěte, je poslední kapitola věnována významu očkování z historického a epidemiologického hlediska a může tak pomoci lékařům v boji s předsudky, které jsou bohužel i v naší populaci časté. Na knize Dětská bolest je nutno ocenit i řadu obrazových znázornění základních mechanizmů bolesti, CT a MR dokumentaci k neurochirurgické kapitole a kazuistiky jednotlivých pacientů.

Knihu lze objednat na adrese České lékařské akademie: horakova@medical-academy.cz.

prof. MUDr. Eva Kubala Havrdová, Ph.D.